

PROGRAM SZKOŁY LETNIEJ KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. NAZWA

Komunikacja międzykulturowa i międzydyscyplinowa
w środowisku i warsztacie pracy historyka

2. JEDNOSTKA PROWADZĄCA SZKOŁĘ LETNIĄ

Wydział Historii

3. PLANOWANY TERMIN I MIEJSCE SZKOŁY LETNIEJ

14-20 września 2023, Beskid Niski (Dukla, Gorlice lub Krynica Zdrój)

4. ŁĄCZNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ I PUNKTÓW ECTS

60 godz. pracy w kontakcie i 30 godz. pracy własnej

4 ECTS

5. POZIOM KSZTAŁCENIA ZGODNY Z PRK: 7

6. EFEKTY UCZENIA SIĘ ZDEFINIOWANE DLA SZKOŁY LETNIEJ

Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk PRK
WIEDZA	
Student/Studentka po ukończeniu szkoły letniej:	
Rozumie pojęcia wielokulturowości, komunikacji międzykulturowej, kontaktu kulturowego w perspektywie historycznej i współczesnej.	P7S_WG P7S_WK
W stopniu pogłębionym rozumie znaczenie interdyscyplinarności w badaniach historycznych i związane z nią szanse i problemy.	P7S_WK

Rozumie znaczenie pracy zespołowej w badaniach naukowych i realizacji innych zadań zawodowych; zna wybrane rodzaje zespołów badawczych i ich organizację.	P7S_WK
W stopniu pogłębionym zna wybrane typy źródeł niepisanych przydatnych w badaniach nad pograniczami, społecznościami wielokulturowymi, metody i narzędzia ich badania i ich znaczenie w pracy historyka.	P7S_WG
Rozumie wartości oraz trudności i dylematy etyczne związane z życiem i pracą w środowiskach mieszanych kulturowo i etnicznie.	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI	
Student/Studentka po ukończeniu szkoły letniej:	
Potrafi określić szanse i trudności wynikające z funkcjonowania człowieka w środowiskach wielokulturowych dzisiaj i w przeszłości.	P7S_UW
Potrafi pracować w zespole, planować pracę zespołu i odgrywać w nim różne role.	P7S_UO
Umie analizować wybrane rodzaje źródeł pisanych i niepisanych przydatnych w kontekście badań nad pograniczami, społecznościami wielokulturowymi z wykorzystaniem narzędzi interdyscyplinarnego warsztatu historyka.	P7S_UW
Potrafi prowadzić debatę z poszanowaniem odmienności kulturowych jej uczestników, konstruktywnie oceniać cudze wypowiedzi i przyjmować krytykę własnych.	P7S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE:	
Student/Studentka po ukończeniu szkoły letniej:	
Jest gotowy do wykorzystywania zdobytej wiedzy w pracy na rzecz zwalczania negatywnych stereotypów dotyczących różnych grup kulturowych i etnicznych.	P7S_KK
Jest przygotowany do działań na rzecz zachowania materialnego i niematerialnego dziedzictwa różnych kultur istniejących na ziemiach polskich w przeszłości i dzisiaj.	P7S_KO
Jest świadomy zasad etycznych, jakimi powinien się kierować badacz i pracownik w wykonywaniu zadań zawodowych w środowiskach wielokulturowych.	P7S_KR

7. CELE KSZTAŁCENIA (proszę o wskazanie kompetencji, które doskonalone będą podczas szkoły letniej; program wymaga, by były to kompetencje społeczne oraz jedno do wyboru: językowe, analityczne lub zawodowe)
- a. kompetencje społeczne

- rozumienie zjawiska wielokulturowości w środowisku społecznym, w kontekstach historycznych i współczesnych oraz jego konsekwencji w pracy zawodowej, w tym naukowej;
 - umiejętności komunikacyjne: sztuka dyskusowania, prezentacji treści naukowych, recenzowania i przyjmowania recenzji;
 - praca w grupie, mieszanym dyscyplinowo i dziedzinowo zespole projektowym, zarządzanie projektem własnym;
 - planowanie własnej kariery w różnych środowiskach, w szczególności wielokulturowych.
- b. kompetencje analityczne
- umiejętność analizy nietradycyjnych źródeł historycznych w perspektywie interdyscyplinarnej (krajobraz przyrodniczy i osadniczy, materiały onomastyczne);
 - rozumienie problemów funkcjonowania mieszanych kulturowo społeczności na przykładzie historycznych pograniczy jako przestrzeni kontaktu międzykulturowego w badaniach historycznych;
 - rozumienie procesów stereotypizacji wyobrażeń na temat różnych grup kulturowych i ich skutków w perspektywie historycznej.

8. UZASADNIENIE URUCHOMIENIA SZKOŁY LETNIEJ W ODNIESIENIU DO:

a) GRUPY DOCELOWEJ

Studenci studiów II st. należą do roczników w największym stopniu poszkodowanych w wyniku pandemii, zarówno pod względem różnorodności oferty dydaktycznej, jak i możliwości zdobycia kompetencji społecznych, w szczególności dotyczących pracy w zespołach i komunikowania się w praktyce naukowej i zawodowej. W tej grupie studentów mamy też do czynienia z największym zróżnicowaniem w zakresie kompetencji wyjściowych, w tym kompetencji miękkich (dyplomy uzyskane na różnych kierunkach i uczelniach), co nie sprzyja integracji. Wzrasta także w niej udział studentów - cudzoziemców, co czyni problem komunikacji międzykulturowej istotnym dla procesu dydaktycznego. Szkoła ma służyć również zbliżeniu studentów kierunku Historia i Historia i kultura Żydów, a zatem rozszerzyć wiedzę na temat specyfiki warsztatów różnych obszarów badania historii, w tym historii mniejszości etnicznych i religijnych. Szkoła ma także wyposażyć studentów w kompetencje

istotne na rynku pracy, a przede wszystkim umiejętności pracy w większych zespołach, w tym zespołach mieszanych kulturowo i dyscyplinowo - dotyczy to zarówno zespołów badawczych, jak i innych środowisk pracy.

W obecnych programach studiów II st. prowadzonych na Wydziale Historii UW nie ma zajęć, które łączyłyby formułę warsztatów terenowych z pracą w grupach i interdyscyplinarnym podejściem do zjawiska wielokulturowości. Tymczasem studenci zgłaszali potrzebę położenia większego nacisku na kształtowanie umiejętności tego rodzaju (badanie socjologiczne z wiosny 2022 r.). Jednocześnie wysoce zindywidualizowana formuła kształcenia studentów studiów II st. nie stwarza wielu okazji do wymiany doświadczeń w większych grupach, o mieszanym składzie.

Wybór Beskidu Niskiego podyktowany jest specyfiką tego regionu jako obszaru spotkania i przenikania się kultur, etnosów i języków (Łemkowie, Polacy, Żydzi, Niemcy, Wołosi), religii, jego pogranicznym charakterem (graniczne pasmo górskie i nakładające się na nie granice polityczne). Pozwala on na materiale historycznym, także zachowanym w terenie, pokazać problemy związane z funkcjonowaniem wielokulturowych społeczności w czasach pokoju i wojny. Aktywność w interesującym geograficznie i kulturowo terenie pozwala także na integrację grupy poprzez realizację zadań zespołowych.

b) OFERTY DYDAKTYCZNEJ UW

W ofercie dydaktycznej UW brak zajęć o podobnym charakterze i tematyce adresowanych do historyków. Zajęcia prowadzone Wydział Orientalistyczny, Wydział Neofilologii, Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji, także jako OGUNy, są ukierunkowane na zjawiska językowe, skrypty kulturowe, kontakty biznesowe. Cechą proponowanej szkoły jest łączenie rozwoju kompetencji miękkich, społecznych - komunikacyjnych oraz analitycznych, związanych z badaniem pograniczy kulturowych i językowych w perspektywie historycznej.

9. WYKAZ PRZEDMIOTÓW PROWADZONYCH W RAMACH SZKOŁY LETNIEJ¹

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć (np. wykład, ćwiczenia, konwersatorium)	Treści programowe powiązane z efektami uczenia się	Metody dydaktyczne wykorzystywane podczas zajęć

¹ Tabelę można przedstawić w poziomie na osobnym arkuszu.

<p>Krajobraz osadniczy i jego przemiany na styku kultur, etnosów i organizmów politycznych (dr Piotr Okniński)</p>	<p>konwersatorium; ćwiczenia terenowe, 12 godz.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolonizacja jako mechanizm zagospodarowywania pograniczy w średniowieczu i czasach nowożytnych; 2. Specyfika rozwoju sieci osadniczej Beskidu Niskiego; 3. Krajobraz przyrodniczy jako przedmiot badań z zakresu historii osadnictwa (i archeologii); 4. Migracje niemieckie i wołoskie w kulturze i pamięci rejonu Beskidu Niskiego; 5. Toponomastyka jako źródło historyczne. 	<p>dyskusja, praca w grupach</p>
<p>Rola polityki w tworzeniu przestrzeni spotkania kultur i etnosów: armia i wojna (dr Jan Błachnio)</p>	<p>konwersatorium; ćwiczenia terenowe, 6 godz.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siły zbrojne jako zwierciadło społeczeństwa; 2. Organizacja austro-węgierskich sił zbrojnych; 3. Struktura językowa austro-węgierskich sił zbrojnych; 4. Struktura religijna austro-węgierskich sił zbrojnych; 5. Stosunek sił zbrojnych do wielokulturowości; 6. Wojna jako katalizator spotkania z odmiennym, obcym. 	<p>dyskusja</p>
<p>Kultura materialna i sztuka pogranicza jako źródło historyczne (dr hab. Aneta Pieniądz)</p>	<p>ćwiczenia terenowe, 8 godz.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. cechy kultury i sztuki pogranicza w perspektywie historycznej; 2. uwarunkowania historyczne wzajemnego oddziaływania wzorców artystycznych w architekturze i sztuce różnych grup etnicznych i religijnych; 3. zjawisko synkretyzmu artystycznego pogranicza; 4. problemy interpretacji zabytków sztuki i kultury materialnej pogranicza jako źródeł historycznych; 5. problemy zachowania i ochrony dziedzictwa materialnego wielokulturowego pogranicza. 	<p>dyskusja na temat obiektów zabytkowych w terenie, samodzielna analiza wybranych obiektów in situ</p>
<p>Współistnienie czy konfrontacja - kultura polska i ruska na obszarze ziem ukraińskich w I Rzeczypospolitej (wybrane elementy), (dr Piotr Kroll)</p>	<p>konwersatorium, 8 godz.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzajemne wpływy i relacje kultury ruskiej i polskiej (europejskiej) w I Rzeczypospolitej; 2. Kwestia postrzegania tych relacji i wpływów w świadomości Rusinów i Koroniarzy; 	<p>dyskusja, prezentacja, metody aktywizujące - myśląca klasa, word coffee.</p>

		3. Stereotypy Rusina/Kozaka i Koroniarza/Polaka/Lacha/szlachcica - w czasach nowożytnych i w historiografii.	
Pamięć obecności żydowskiej na pograniczu kulturowym (dr Maria Antosik-Piela)	konwersatorium; ćwiczenia terenowe, 6 godz.	1. Relacje polsko-rusko-żydowskie i w Galicji; 2. Pogranicze jako strefa kontaktu kulturowego; 3. Uzdrowisko jako strefa kontaktu; 4. Zabytki żydowskie (w tym miejsca kultu religijnego).	dyskusja w sali i w terenie, elementy wykładu, prezentacja
Ścieżka badawcza historyka - planowanie własnej kariery w wielokulturowych środowiskach pracy (dr hab. Grzegorz Pac)	konwersatorium, 3 godz.	1. Ścieżka kariery naukowej krok po kroku; 2. Aspekt międzynarodowy w karierze naukowej; 3. Granty badawcze jako element kariery naukowej; 4. Między etosem pracy naukowej a budowaniem własnej kariery - dylematy i pytania.	dyskusja
Praca zespołowa w badaniach historycznych, problemy mieszanych zespołów badawczych (dr Paweł Nowakowski)	wykład 2 godz.	1. Czy warto budować zespoły badawcze? Różnorodne cele i strategie organizacji pracy w historii i archeologii; 2. Dobre i złe praktyki, komfort pracy zespołowej; 2a. Waga klarownej komunikacji w zespole – style komunikacji wg testu Russo i kwadrat komunikacyjny von Thuna; 2b. Wielokulturowe środowisko pracy – korzyści i wyzwania; 2c. Zagrożenia płynące z pracy zespołowej; 2d. Praca zespołowa a kradzież własności intelektualnej; 3. Historia a zespoły nieco mniej sformalizowane – nauka obywatelska (citizen science) i wyłanianie liderów/liderek społecznych; 4. Doświadczenie pracy we współczesnym zespole a historyczne projekty zespołowe (Septuaginta, Kodeks Teodozjusza, Oxford English Dictionary).	wykład konwersatoryjny + psychotest
Praca zespołowa w badaniach historycznych w praktyce (dr Paweł Nowakowski)	warsztaty 6 godz.	Praktyczna realizacja zespołowa mini-projektu badawczego. 1. Ujawnienie “sekretnych liderów/liderek” i ogłoszenie tematyki mini-projektów; 2. Przygotowanie aplikacji o miejsca w zespołach przez pozostałych.	projekt grupowy – crash course z omówieniem wyników

		uczestników/uczestniczki i wyłonienie zespołów badawczych; 3. Organizacja pracy zespołowej: milestone plan i wykres Gantta; 4. Realizacja mini-projektów zespołowych; 5. Ewaluacja efektów i komfortu pracy zespołów.	
Sztuka naukowego dyskusyjnego (dr Piotr Okniński)	warsztaty 7 godz.	Ćwiczenie różnych form komunikacji naukowej i metod autoprezentacji (z wykorzystaniem rezultatów projektów grupowych): 1. Referat konferencyjny; 2. Elevator pitch; 3. Debata oksfordzka.	dyskusja, prezentacja, ćwiczenia w grupach
Sztuka recenzowania i przyjmowania recenzji (dr hab. Grzegorz Pac)	konwersatorium, 2 godz.	1. Systemy recenzowania (jawny, single-blind, double-blind); 2. Do czego służą, a do czego nie powinny służyć recenzje? 3. Elementy oceny pracy; 4. Jak korzystać z recenzji? 5. Jak radzić sobie z recenzjami negatywnymi?	Dyskusja

10. LITERATURA PRZEDMIOTU (OBLIGATORYJNA/ZALECANA)

Łemkowie w historii i kulturze Karpat, Sanok 1995.

<https://www.pbc.rzeszow.pl/dlibra/publication/9373/edition/8659/content?ref=desc>

G. Jawor, *Migracje włoskie w Europie Środkowej w późnym średniowieczu i u progu epoki nowożytnej*, w: *Wędrowniacy i etnogeneza w starożytności i średniowieczu*, red. M. Salomon, J. Strzelczyk, Kraków 2004, s. 337–354.

E. Kowalczyk-Heyman, *Toponomastyka w warsztacie badawczym geografii historycznej*, „*Studia Geohistorica*”, 9, 2021, s. 148-174.

<file:///C:/Users/komp/Downloads/09-kowalczyk.pdf>

M. Parczewski, *Początki kształtowania się polsko-ruskiej rubieży etnicznej w Karpatach. U źródeł rozpadu Słowiańszczyzny na odłamy wschodni i zachodni*, Kraków 1991, s. 11–13, 55–72.

J. Straczuk, *Kulturowe zróżnicowanie pogranicza - koncepcje badawcze*, w: *Oblicza lokalności - różnorodność miejsc i czasu*, Warszawa 2006.

https://rcin.org.pl/Content/151209/WA004_179832_P80567_Straczuk-Kulturowe.pdf

11. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA SZKOŁY LETNIEJ

(w tym sposób przeprowadzenia bilansu kompetencji)

Weryfikacja efektów uczenia się będzie prowadzona indywidualnie przez każdego z wykładowców poprzez ocenę ciągłą aktywności uczestników. Ocena końcowa będzie wspólna dla wszystkich zajęć i ustalana na podstawie projektu zespołowego zrealizowanego w grupach przez studentów.

Bilans kompetencji zostanie przeprowadzony za pomocą pre- i post testu.

12. SYLWETKA KANDYDATA/KOMPETENCJE WYMAGANE NA STARCIE *(do*

kogo szkoła jest adresowana, jakich kompetencji oczekuje się od kandydatów)

Oferta kierowana jest do studentów studiów II st. na kierunkach organizowanych przez Wydział Historii: Historia, Historia i kultura Żydów.

13. SZCZEGÓŁOWE ZASADY I SPOSÓB PRZEPROWADZENIA REKRUTACJI *(w*

tym wymagane dokumenty)

Warunkiem udziału w Szkole Letniej jest posiadanie statusu studenta na kierunku studiów II st. realizowanych na Wydziale Historii UW lub posiadanie statusu studenta na trzecim roku studiów I st. realizowanych na Wydziale Historii UW i przystąpienie do rekrutacji na kierunek studiów II st. realizowany na Wydziale Historii UW.

Kandydat zgłasza chęć uczestnictwa w szkole letniej poprzez przesłanie dokumentów rekrutacyjnych określonych w regulaminie szkoły udostępnionym na stronie Programu ZIP (www.zip.uw.edu.pl) i na stronie Wydziału Historii UW na adres: kjd.historia@uw.edu.pl.

Dokumenty zgłaszane podczas procedury rekrutacyjnej to: karta okresowych osiągnięć studenta z systemu USOS poświadczająca oceny uzyskane przez studenta w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023.

W przypadku, gdy liczba zgłoszeń przekroczy liczbę miejsc, o kolejności przyjęcia decyduje średnia ocen uzyskanych przez studenta w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 potwierdzona Kartą okresowych osiągnięć studenta z systemu USOS.

Osoby zakwalifikowane zobowiązane zostaną do wypełnienia deklaracji i oświadczenia uczestnika/uczestniczki projektu udostępnionych przez Organizatora. Złożenie obu tych dokumentów przed rozpoczęciem szkoły letniej (w terminie wskazanym przez Organizatora) jest warunkiem dopuszczającym do udziału w zajęciach. Niewypełnienie wyżej wymienionych dokumentów w podanym terminie skutkuje skreśleniem z listy uczestników szkoły letniej.

W przypadku rezygnacji z udziału w szkole letniej lub niezłożenia przez osobę zakwalifikowaną w terminie wskazanym przez Organizatora kompletu wymaganych dokumentów propozycję dołączenia do uczestników szkoły letniej otrzyma kolejna osoba z listy kandydatów.

14. WARUNKI UKOŃCZENIA SZKOŁY LETNIEJ I UZYSKANIA DYPLOMU

Realizacja projektu zespołowego i uzyskanie jego pozytywnej oceny.

Warunkiem ukończenia szkoły letniej jest obecność na zajęciach przewidzianych programem, aktywny udział w nich oraz zaliczenie projektu zespołowego. Za obecność uznaje się frekwencję na poziomie nie niższym niż 90%, tj. nieobecności co najwyżej na 6 h zajęciowych z oferowanych 60 godzin.

15. WYKAZ NAUCZYCIELI AKADEMICKICH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA WRAZ ZE WSKAZANIEM KOMPETENCJI NAUKOWO-DYDAKTYCZNYCH.

- a. **dr Maria Antosik-Piela**, adiunkt, zajmuje się badaniami nad polsko-żydowskim pograniczem kulturowym w XIX-XX w. oraz historią społeczno-kulturową Żydów w Galicji;
- b. **dr Jan Błachnio** - zatrudniony na WH na etacie badawczo-dydaktycznym, specjalizuje się w badaniach nad wojskowością przełomu XIX i XX w., a w szczególności dziejami wieloetnicznych i wielokulturowych sił zbrojnych Cesarstwa Austro-Węgierskiego;
- c. **dr Piotr Kroll**, nowożytnik, adiunkt zatrudniony w WH na etacie dydaktycznym, badacz historii ziem ruskich w czasach I Rzeczypospolitej, dziejów Kozaczyzny i Hetmanatu kozackiego. Zajmuje się też współczesną edukacją w Polsce (specjalizacja nauczycielska na WH oraz w Szkole Edukacji) i w Ukrainie (ekspert Polsko-Ukraińskiej Komisji ds. doskonalenia treści podręczników szkolnych do historii i geografii);

- d. **dr Paweł Nowakowski**, starożytnik, adiunkt zatrudniony na WH na etacie badawczo-dydaktycznym, kierownik grantu ERC, doświadczony w pracach w zespołach międzynarodowych i międzydyscyplinowych zarówno jako wykonawca, jak i kierownik projektów;
- e. **dr Piotr Okniński** - mediewista adiunkt zatrudniony na WH na etacie badawczo-dydaktycznym specjalizujący się w historii miast i osadnictwa na obszarze Polski oraz historii kultury i pamięci;
- f. **dr hab. Grzegorz Pac** - mediewista, prof. uczelni zatrudniony na WH na etacie badawczo-dydaktycznym, kierownik międzynarodowego grantu norweskiego Grieg, wielokrotny zdobywca grantów i stypendiów polskich i zagranicznych dla naukowców na różnych etapach kariery;
- g. **dr hab. Aneta Pieniądz**, mediewistka, adiunkt zatrudniona na etacie badawczo-dydaktycznym, od wielu lat prowadzi zajęcia terenowe w ramach objazdów i obchodów naukowych dla studentów Historii, obejmujące problematykę interpretacji w przestrzeni historycznej śladów i pozostałości materialnych różnych grup etnicznych i kulturowych dawnej Rzeczypospolitej.

16. SPOSÓB PRZEPROWADZENIA EWALUACJI ZAJĘĆ I CAŁEGO PROGRAMU SZKOŁY LETNIEJ.

Anonimowa ankieta przeprowadzona w ostatnim dniu szkoły letniej.

